

EUROOPA KAUBAMÄRGI JA DISAINI INFOKIRI

Nr 4-2022

ISSN 2228-4389

Infokiri on eelkõige praktilise suunitlusega ja loodud eesmärgiga anda lühiülevaade Eesti Patendiameti ning Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) pakutavate teenuste muudatustest ja uuendustest. Ühtlasi leiavad infokirjas kajastamist olulisemad sündmused ametites, koostöö- ja lähenemisprogrammi projektidega saavutatu ning huvitavamad disainilahendusi ja kaubamärke puudutavad õigusvaidlused. Mõlemad ametid on Madridi ja Haagi süsteemi liikmete ametid, seetõttu käsitletakse infokirjas ka Maailma Intellektuaalomandi Organisatsiooni (WIPO) uudiseid.

Täpsemalt räägime käesolevas infokirjas ettevõtlusuuringute värsketest tulemustest, jookide samaliigilisusest, anname praktilisi vihjeid andmebaaside kasutamise kohta nutiseadmes ja tutvustame Madridi süsteemi reeglite muudatusi. Õigusvaidluste osas teeme ülevaate üldkohtu ja EUIPO apellatsioonikoja otsustest, kus on käsitletud värvimärgi ja lühenditest koosneva sõnamärgi eristusvõimet ning eri otstarbega kaupade samaliigilisust.

Teemad

- **Uuringute tulemused: ettevõtjad ja intellektuaalomand**
- **Kohtupraktika kokkuvõte jookide samaliigilisusest**
- **Praktilised vihjed**
- **Jõustusid Madridi süsteemi reeglite muudatused**
- **Üldkohtu otsus kohtuasjas T-737/21**
- **Üldkohtu otsus kohtuasjas T-155/21**
- **EUIPO apellatsioonikoja otsus R 2006/2021-5 värvimärgi kohta**

Uuringute tulemused: ettevõtjad ja intellektuaalomand

EUIPOs asuv intellektuaalomandi (IO) õiguste rikkumiste vaatluskeskus korraldab pidevalt uuringuid ettevõtjate, eriti väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) suhtumisest IO-õiguste kaitsele ja IO mõjust Euroopa majandusele. Vaatluskeskuse veebilehel on avaldatud kahe värse uuringu tulemused.

VKEde uuring

VKEed on Euroopa Liidu (EL) majanduse selgroog. Nad pakuvad tööd kahele töötajale kolmest ja annavad 57% ELis loodavast lisandväärtusest. Ainult 30–60% VKEdest suudab aga tegutseda rohkem kui viis aastat. Seega vajavad nad toetust ja innovatsiooni on peamine abivahend äri kestma jäämiseks ning selle arendamiseks. Seetõttu korraldab EUIPO vaatluskeskus uuringusarja nimega IP SME Scoreboard, mis peaks andma teavet selle kohta, miks VKEed registreerivad või ei registreeri oma IO-õigusi ja milliseid takistusi nad kohtavad.

2022. aasta [IP SME Scoreboard](#) uuringu tulemused on avaldatud EUIPO vaatluskeskuse veebilehel. Need näitavad, et ainult 10% ELi VKEdest on registreerinud oma IO-õigused: kaubamärgi, disaini või patendi. Peaaegu kõik (93%) VKEdest, kes on IO-õiguse registreerinud, kogesid selle positiivset mõju oma äriks. Nad nimetasid ettevõtte paranenud mainet (60%), paremat kaitset oma IOle (58%), paremaid väljavaateid pikaajaliseks tegevuseks (48%) ja rahalist kasu (36%) tänu IO-õiguste registreerimisele.

IO-õiguste registreerimata jätmise peapõhjus on, et ei nähta vajadust registreerimiseks ega sellest tulenevat kasu (35%). Muude põhjustena nimetati, et ei peetud oma intellektuaalset vara piisavalt innovatiivseks (20%), ebapiisavaid teadmisi (19%) või et ei suudetud täita registreerimiseks vajalikke tingimusi (19%).

Erinevalt varasematest uuringutest uuriti sel aastal IO-õiguste rikkumisi ja kuidas VKEed on sellega toime tulnud. 15% VKEdest, kellel on registreeritud IO-õigus, on kannatanud selle õiguse rikkumise tõttu, kaotades käivet ja saades mainekahju. Üheksa VKEed kümnest on astunud samme oma õiguste kaitseks.

IO-õiguste kaitse mõju majandusele

EUIPOs tegutsev IO-õiguste rikkumise vaatluskeskus koos oma koostööpartneritega viib läbi ELi hõlmavaid uuringuid selle kohta, kuidas IO-õiguste kaitsele panustamine on mõjutanud ELi majandust.

Selle aasta oktoobris avaldati vaatluskeskuse veebilehel koostöös EPOga läbi viidud uuringu [IPR-intensive industries and economic performance in the European Union](#) tulemused. Uuring katab perioodi 2017–2019 ja hõlmab laia valikut IO liike: kaubamärke, disaine, patente, autoriõigust, geograafilisi tähiseid ning taimesordi nimetusi.

Uuringu tulemused näitavad, et tööstusharud, kus on suur hulk kaitstud IO-õigusi, annavad liikmesriikides neli töökohta kümnest ja seal makstakse kõrgemat palka. Need tööstusharud annavad 47% ELi sisemajanduse kogutoodangust väärtusega 6,4 miljardit eurot, moodustavad 75% ELi-siseseist äritegevusest ja enamiku EList välja suunatud äritegevusest.

Selle aasta uuringuga uuriti esmakordselt tööstusharusid, kus patenteeritakse kliimamuutuste mõju vähendavaid tehnoloogiaid (CCMT) ja taotletakse kaubamärke, mis annavad edasi keskkonnasõbralikku sõnumit. Viimastel aastatel on IOga aktiivselt tegelevate tööstusharude raames nende tegevuste osakaal suurenenud. CCMT valdkonnas patentimise ja nn roheliste kaubamärkidega aktiivselt tegelevad majandussektorid annavad üle 14% ELi sisemajanduse kogutoodangust ning esindavad Euroopa konkurentsieelist maailma majanduses.

EUIPO infokiri Alicante Uudised, oktoober ja november 2022

Kohtupraktika kokkuvõtte jookide samaliigilisusest

EUIPO apellatsioonikojad on avaldanud uue [kohtupraktika kokkuvõtte](#), kus käsitletakse õlle samaliigilisust teiste jookidega.

Kokkuvõttes analüüsiti õlle (klassis 32) samaliigilisust teiste jookidega, mille hulka kuuluvad alkoholivabad joogid, mineraal- ja gaseerved, puuviljajoogid ja puuviljamahlad klassis 32, alkoholjoogid, v.a õlu klassis 33, piimajoogid (põhikomponent piim), jogurtijoogid, piimaasendajad klassis 29, kohvi-, kakao-, šokolaadi- ja teepõhised joogid klassis 30.

Üldkohtu ja apellatsioonikodade praktikat analüüsid jõi järgmistele järeldustele õlle samaliigilisuse kohta muude jookidega:

- üldmõiste alkoholivabad joogid klassis 32 – kõrge samaliigilisuse aste;
- mineraal- ja gaseerivesi, mahlad, karastus- ja energiajoogid klassis 32 – keskmine samaliigilisuse aste;
- joogid klassides 29 ja 30 – eriliigilised;
- üldnimetus alkoholjoogid klassis 33 – kõrge samaliigilisuse aste;
- madala alkoholisisaldusega joogid klassis 33 – kõrge samaliigilisuse aste;
- vein klassis 33 – madal samaliigilisuse aste;
- kanged alkoholjoogid klassis 33 – eriliigilised või madal samaliigilisuse aste.

Praeguseks ajaks on apellatsioonikojad koostanud ja avaldanud kuus kohtupraktika kokkuvõtet eesmärgiga suurendada eri huvirühmade jaoks järjepidevust, ühtsust ning ennustatavust. Kokkuvõtted sisaldavad koostamise kuupäeval olemasolevat kohtupraktikat ja nende sisu ei ole apellatsioonikodade jaoks siduv.

Kokkuvõtted on kättesaadavad [EUIPO apellatsioonikodade veebilehel](#) trükiste jaotises.

EUIPO infokiri Alicante Uudised, november 2022; kohtupraktika kokkuvõte samaliigilisuse kohta muude jookidega

Praktilised vihjed

EUIPO otsuste uus vorming

Vastuseks kasutajatelt tulnud ettepanekutele hakkas EUIPO alates oktoobrist kasutama uut vormingut esimese astme otsuste puhul, mis on tehtud absoluutsete kaubamärgi registreerimisest keeldumise põhjuste alusel.

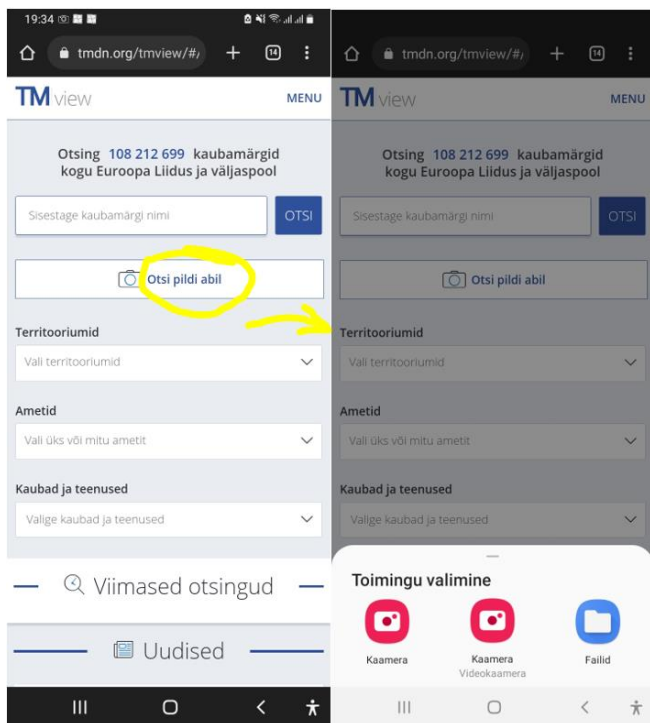
Otsuses ei sisaldu enam varem esitatud vastulause manust või linki selle juurde. Selle asemel esitatakse vastulause argumendid kokkuvõtte otsuse tekstis. Vormingu muudatus puudutab nii ELi kaubamärkide kui ka rahvusvaheliste registreeringute kohta tehtavaid otsuseid.

See muudatus võimaldab esitada taotlejatele ühe tervikliku dokumendi, mis sisaldab keeldumise kogu põhjendust. Lisaks saavad eSearch Case Law andmebaasi kasutajad parema ülevaate absoluutsetel alustel tehtud otsuse põhjendustest. Selle muudatusega panustatakse ka EUIPO eesmärki vähendada oma süsiniku jalajälge, sest kui kogu teave on vaja välja trükkida, piisab ühe dokumendi trükkimisest.

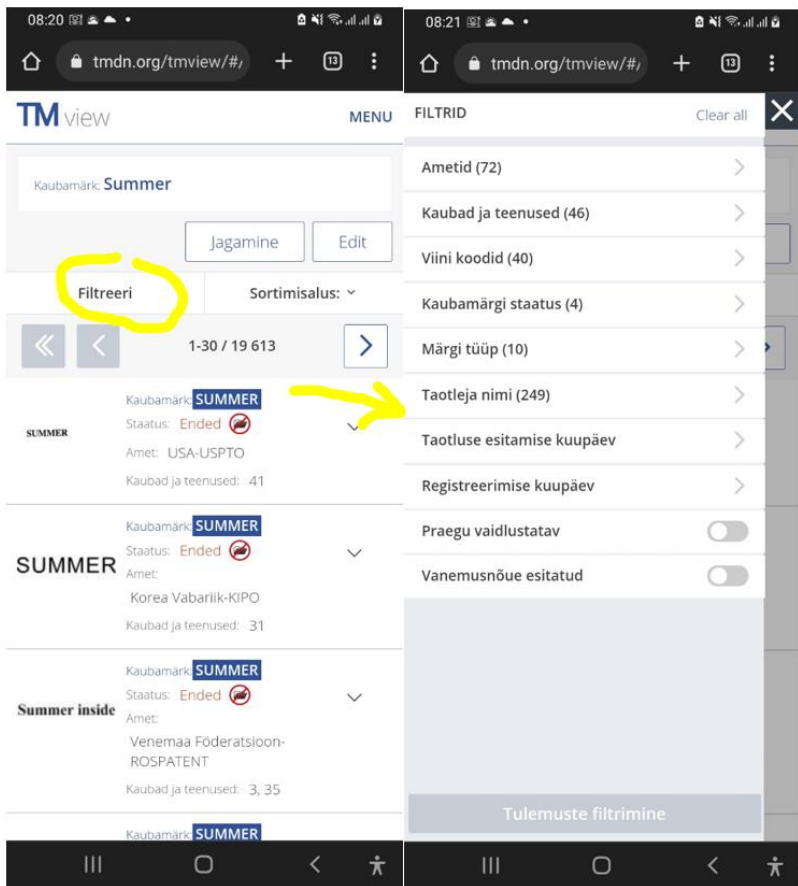
TMview'd ja DesignView'd saab kasutada nutitelefonis

Nutiseadme kasutamise võimalused muutuvad aina olulisemaks. Lennujaamas, taksos või teel järgmisele kohtumisele võib olla vaja leida teavet kaubamärkide või disainide kohta. Nüüd on see võimalik TMview' ja DesignView' mobiiliversioonide abil. Need sisaldavad enamikku arvutiversiooni võimalustest koos kompaktsema paigutusega.

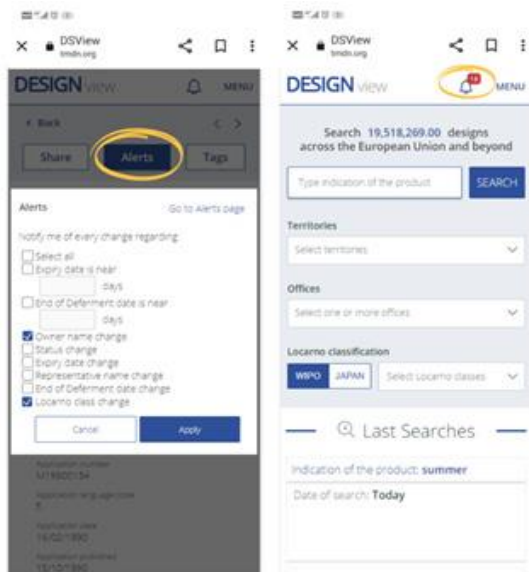
Otsida saab kaubamärgil oleva sõna järgi või kasutada otsingus mobiiliga tehtud pilti. Kui pilt on juba olemas, saab selle otsingusse üles laadida.

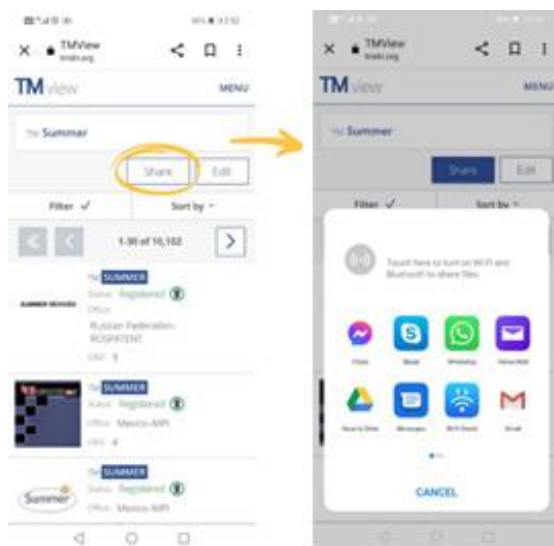
Tulemusi on võimalik selekteerida filtrite abil, mis on olemas mõlemas andmebaasis, nagu näiteks amet, taotluse või registreerimise kuupäev, taotleja nimi ja staatus. Teised filtrid on andmebaasides erinevad. Näiteks kui otsida disaini, on võimalik selekteerida tulemusi disaineri nime või Locarno klassifikatsiooni järgi, kaubamärgitulemusi saab täpsustada kaupade/teenuste, Viini koodide jm andmete alusel.

Andmebaase saab kasutada isikliku abilisena, luues endale kasutajakonto kaudu märguandeid selleks puhuks, kui toimub oluline muudatus, näiteks kui muutub mõne kaubamärgi või disaini staatus.

Leitud teavet on lihtne teistega jagada e-kirja või sõnumi abil või kasutades mõnda sotsiaalmeedia äppi. Edastatakse link, mis juhatab saaja õigele leheküljele andmebaasis.

Jõustused Madridi süsteemi reeglite muudatused

1. novembril 2022 jõustuvad mõned muudatused kaubamärkide rahvusvahelise registreerimise Madridi süsteemi reeglites. Sisulised muudatused puudutavad reegleid 3 ja 30.

Reegli 3 lõike 2 punkti b muudatus puudutab **esindaja määramist** WIPOga suhtlemiseks. Nimelt peab kaubamärgi taotleja või omanik nüüdsest kasutama esindaja määramiseks õiget ametlikku vormi, määramist ei saa enam teha vabas vormis kirja abil. Määramiseks tuleb kasutada e-vormi **eMadrid** veebiteenuste all või vormi MM12. Taotleja saab endiselt endale esindaja määrata rahvusvahelise registreerimise taotluses või koos märgi omaniku muutumisega.

Reegli 30 lõike 1 punkti b muudatus lubab rahvusvahelise registreeringu **kehtivust varem pikendada**. Kehtivust võib nüüd pikendada kuni kuus kuud enne selle lõppemist, varem oli see võimalik kolm kuud enne kehtivuse lõppemist. Lisaks kannab WIPO Rahvusvaheline Büroo kehtivuse pikendamise kohe registrisse, saadab selle kohta tunnistuse ja teavitab märgitud lepinguosalisi kohe, kui pikendamislõiv on saabunud, mitte ei oota ära kehtivuse lõppemise kuupäeva.

Need muudatused ei mõjuta registreeringu kehtivuse uut perioodi. Seda arvestatakse endiselt eelmise perioodi lõpust arvates ja see kestab 10 aastat. Kuus kuud enne kehtivuse lõppu saadab WIPO endiselt kaubamärgiomanikule meeldetuletuse kehtivuse lõppemise kohta ja palub enne kehtivuse pikendamist üle kontrollida, kas registris olev teave ning märgi õiguskaitselatus vastavad vajadustele. Kui on vaja teha muudatusi, tuleb muudatuse taotlus esitada kindlasti varakult enne pikendamislõivude tasumist, sest muudatused võivad mõjutada lõivude suurus ja teavet uuel tunnistusel.

Näiteks muudatused omaniku nimes ja aadressis tuleb teha enne kehtivuse pikendamist, et need kajastuksid uuel tunnistusel. Samuti tuleb enne pikendamist registrisse kanda tühistamised, loobumised ja kaupade/teenuste loetelu piirangud, kuna nende andmete põhjal arvutatakse lõive. Pärast kehtivuse pikendamist tehtud muudatusi ei saa tagasiulatuvalt arvesse võtta ega lõive ringi arvutada.

Kui kehtivuse pikendamise registrisse kandmise ja kehtivuse lõppemise kuupäeva vahelisel ajal esitatakse hilisema märkimise taotlus, peab kaubamärgiomanik taotlema lisapikendust ja tasuma pikendamislõivud lepinguosaliste suhtes, kus on äsja kaitset taotletud. Küll aga on endiselt võimalik hilisema märkimise taotluses teada anda, et uue territooriumi märkimine peab jõustuma uue kehtivusperioodi alguses. Nii saab vältida pikendamislõivude maksmist territooriumide eest, kus märk eelmisel perioodil ei kehtinud.

WIPO infoteatis 30/2022, 31.10.2022

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-737/21

Üldkohus tegi 14. septembril 2022 otsuse kohtuasjas [T-737/21](#) (Refractory Intellectual Property vs. EUIPO), millega kohus kinnitab muu hulgas, et avalikest allikatest kättesaadav teave on üldteada asjaolu, mida ei ole vaja tõendada.

Asjaolud

Eli kaubamärgina sooviti registreerida sõnamärki **e-tech** (EUTM nr 018274481) klassides 37, 38 ja 42 loetletud teenuste tähistamiseks, mille hulka kuuluvad paigaldus-, remondi-, hooldus-, ehitus-, puhastus-, lammutusteenused, samuti teaduslikud, tehnoloogilised ja IT-teenused, projekteerimine, konsultatsioonid ning teabe jagamine.

EUIPO ekspert keeldus märgi registreerimisest [kaubamärgimääruse](#) artikli 7 lõike 1 punktide b ja c alusel. Apellatsioonikoda nõustus selle otsusega, leides et märgil on kujutatud eesliidet „e“ (laialdaselt kasutusel tähenduses „elektrooniline“), millele järgneb sõna „tech“ (tavaline lühend tehnoloogia kohta). Tervikuna on kaubamärk mõistetav inglise keelt kõnelevale tarbijale tähenduses „elektrooniline tehnoloogia“. Apellatsioonikoda märkis, et tehnoloogiline progress on viinud selleni, et elektroonilist tehnoloogiat kasutatakse väga laialdaselt ja see mängib olulist rolli vaidlusaluste teenuste kontekstis. Mõistet „elektrooniline tehnoloogia“ ja selle lühendit „e-tech“ kasutatakse tihti, seega on need kaotanud võime eristada ITga seotud kaupu/teenuseid ning tarbijad ei taju tähist „e-tech“ teenuste päritolu tähisena.

Selles tähenduses puudub märgil eristusvõime kaubamärgimääruse artikli 7 lõike 1 punkti b mõistes, seega apellatsioonikoda ei pidanud vajalikuks analüüsida vastuolu artikli 7 lõike 1 punktiga c.

Kohtuasja sisu

Üldkohus nõustus apellatsioonikoja otsusega, leides et apellatsioonikoda esitas piisava põhjenduse oma seisukohale. Kohus lisas, et apellatsioonikoja seisukoht põhineb asjaomase avalikkuse arusaamal, mida võib pidada üldteada asjaoluks ehk asjaoluks, millest on kõik teadlikud või mida saab järeldada avalikest allikatest kättesaadava teabe põhjal.

Kohus kinnitas, et „elektrooniline tehnoloogia“ ja „e-tech“ on laiad mõisted. Nende põhjal võib identifitseerida teenuste ulatust, mis on nii lai, et asjaomane avalikkus ei suuda nende tähiste all pakutavaid teenuseid spontaanselt seostada kindla ettevõtjaga. Seega ei suuda kumbki neist tähistest eristada vaidlusaluste teenuste kaubanduslikku päritolu.

Hagi jäeti rahuldamata.

EUIPO infokiri Alicante Uudised, november 2022

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-155/21

Üldkohus tegi 7. septembril 2022 otsuse kohtuasjas [T-155/21](#) (Völkl GmbH & Co. KG vs. EUIPO – Marker Dalbello Völkl (International)), kus kohus leidis, et kaubad on eriliigilised, kui nende tarbijad võivad olla samad, aga ühtesid kaupu tarbitakse seoses oma elukutsega ja teisi võidakse tarbida vabal ajal.

Asjaolud

ELi sõnamärgi **VÖLKL** ([EUTM nr 004403705](#)) omanik esitas tühistamistaotluse hilisema allpool kujutatud ELi kaubamärgi suhtes kaubamärgimääruse artikli 60 lõike 2 alusel koosmõjus artikli 8 lõike 1 punktiga b ja lõikega 4.

[EUTM nr 004467569](#)

EUIPO tühistamisosakond tühistas hilisema märgi klassis 25 nimetatud rõivaste ja peakatete suhtes, leides et need kaubad on vähesel määral sarnased varasema sõnamärgi juures klassis 9 nimetatud spetsiaaljalatsitega

(tuletõrjude jalatsitega) ja seega on olemas märkide äravahetamise tõenäosus kaubamärgimääruse artikli 8 lõike 1 punkti b mõistes. Hilisema kujundmärgi omanik vaidlustas selle otsuse ja ühtlasi esitas taotluse klassi 25 kaupade loetelu piiramiseks, täpsustades kauba otstarvet: peamiselt rõivad ja peakatted suusatajatele ning lumelauduritele.

EUIPO apellatsioonikoda leidis, et klassides 9 ja 25 nimetatud spetsiifilised kaubad ei ole samaliigilised, tühistas EUIPO varasema otsuse ja lükkas tühistamisaotluse tagasi. Varasema märgi omanik esitas kaebuse üldkohtusse.

Kohtuasja sisu

Esiteks märkis kohus, et varasem märk on klassis 9 kaitstud ainult tuletõrjude jalatsite suhtes, sest sulgudesse märgitud täpsustusel kaupade/teenuste loetelus on märgi kaitse ulatust piirav mõju ja sulgudes olev täpsustus piirab sulgude ees oleva üldnimetuse ulatust.

Teiseks leidis kohus, et vaidlustatud märgi puhul tuleb asjaomaseks avalikkuseks pidada kõrge tähelepanelikkuse tasemega üldist avalikkust ja varasema märgi puhul kõrge tähelepanelikkuse tasemega tuletõrjujaid. Kaupade puhul, mida tarbijad regulaarselt ei osta, ollakse üsna tähelepanelikud. Mõlema kaubamärgiga hõlmatud kaubad on mõeldud kasutamiseks erilistes tingimustes ja mitte tavatarbijatele. Nende eriline olemus nõuab täpset ja hästi läbi mõeldud valikut.

Kolmandaks kinnitas kohus apellatsioonikoja seisukohta, et lisaks tarbijate kõrgele tähelepanelikkuse astmele on kaupadel eri otstarve, tootjad ja jaotuskanalid. Tuletõrjude jalatsid ja suusa- ning lumelauarõivad on mõeldud eri tarbijatele ja neid kasutatakse eri kontekstis. Kuigi suusatamisest ja lumelauaga sõitmisest huvitatud inimesed võivad kuuluda professionaalide hulka, kellele on suunatud varasema sõnamärgiga hõlmatud kaubad, ei loo eelnimetatud tarbijad seost suusatamise ja lumelauasõidu ning oma elukutse vahel.

Seega kohus kinnitas, et vaidlusalused kaubad on eriliigilised ja seetõttu ei esine märkide äravahetamise tõenäosust. Hagi jäeti rahuldamata.

EUIPO infokiri Alicante Uudised, oktoober 2022

EUIPO apellatsioonikoja otsus R 2006/2021-5 värvimärgi kohta

EUIPO apellatsioonikoda tegi 22.07.2022 otsuse R 2006/2021-5 allpool kujutatud värvimärgi kohta, millele taotleti kaitset klassis 7 põllutöömasinate ja -riistade, nimelt pihustusmasinate suhtes.

EUTM nr 1461516

Ekspert keeldus rahvusvahelisele märgile kaitse andmisest. Märgile taotleti kaitset kujundmärgina, kuid ekspert analüüsis seda kui värvimärki ja leidis, et sellel puudub eristusvõime kaubamärgimääruse artikli 7 lõike 1 punkti b mõistes. Taotleja esitas kaebuse.

Apellatsioonikoda leidis esiteks, et asjaomaseks tarbijaks tuleb pidada põllumajandussektori professionaalset avalikkust, kelle tähelepanelikkuse aste on kõrge, sest eespool nimetatud kaupu ostetakse harva ja pärast hoolikat kaalumist.

Teiseks kinnitas apellatsioonikoda, et tegemist on värvimärgiga, seda tunnistas ka taotleja. Kolmandaks märkis apellatsioonikoda, et vaidlusalune märk koosneb kahe värvi kombinatsioonist, millel eraldi võttes puudub eristusvõime. Oranži värvi kasutatakse hoiatusteks, rohelist kasutatakse ökoloogiale ja keskkonnakaitsele viitamiseks, samuti kaitsemaskeeringuna. Lisaks kasutavad rohelist ja oranži värvi ning nende kombinatsiooni asjaomasel turul tavaliselt ka konkurendid. Seega ei suuda nende värvide kombinatsioon viivitamata ja kindlalt eristada asjaomase avalikkuse jaoks rahvusvahelise registreeringu omaniku pihustusmasinaid teistest põllutöö- või pihustusmasinatest, eriti nendest, mida pakuvad konkurendid. Seega ei ole märk oma olemuselt eristusvõimeline.

Kokkuvõttes kinnitas apellatsioonikoda eksperdi otsust.

EUIPO infokiri Alicante Uudised, oktoober 2022

PATENDIAMET

EUIPO
European Union Intellectual Property Office
Avenida de Europa 4
E-03008 Alicante, SPAIN
Fax +34 96 513 1344

Tasuta konsultatsioonid:
e-post information@euiipo.europa.eu
tel +34 96 513 9100

Patendiamet
Tatari 39
15041 Tallinn

Tasuta konsultatsioonid:
e-post kaubamark@epa.ee
tel 627 7937
e-post disain@epa.ee
tel 627 7921